

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کلیات آموزشی

پیشگیری از مسمومیت ها

شناسنامه بروشور آموزشی	
عنوان	پیشگیری از مسمومت ها
تهیه کننده	کارگروه آموزش کارکنان
سمت	پرستار
سال تهیه	تیر 1404
ناظر کیفی	سوپروایزر آموزشی منیره اکبرزاد
تاییدکننده علمی	دکتر عباسلو

• در صورتی که یکی از اطرافیان تهدید به خودکشی با داروها و یا مواد سمی کرد. درموردی که سابقه اختلالات اعصاب و روان در او وجود دارد تماماً باید این تهدید را جدی گرفت و با متخصص اعصاب و روان وی مشورت کرد.

تهدید را جدی گرفت و با متخصص اعصاب و روان وی مشورت کرد.

• هر گونه تغییر در رفتار مانند کوشه گیری بی ثوابت بی توصلگی، پرنشگیری، غیبت از محل کار یا تحصیل، بی نظمی و ناامیدی در اطرافیان را جدی گرفته و در پی بررسی علت آن و مشورت با مشاور روانشناس باشیم.

• مسمومیت با مواد مخدر یکی از عوامل مهم مرگ ناشی از مسمومیت در ایران و بسیاری از کشورهاست.

• در بسیاری موارد امتحان کردن مواد مخدر یا توهم را در جمع دوستان اولین پله از حرکت به سمت اعتیاد و پرور عوارض ناشی از آن است.

• استفاده از ترکیباتی که تحت عنوان دارو به صورت دست ساز در عطاری ها به فروش می رسد و به صورت تبلیغات ماهواره ای که در فروشگاههای اینترنتی عرضه میگردند می تواند عامل پرور مسمومیت های خطرناک گردد.

راه های پیشگیری از مسمومیت در بزرگسالان

- به هیچ وجه داروها در تاریکی استفاده نشوند.
- از مخلوط کردن مواد شوینده اجتناب شود.
- در صورت استفاده از مواد شوینده جرم ردا و لکه بر تمام درها و پنجره های ورودی هوا پار نکنداشته شود.

• برخی از گیاهان گزینی موجود در آپارتمان ها و باغچه ها می توانند سبب پرور مسمومیت در انسان شوند.

• در هنگام استفاده از سموم شش کتخ یا دفع آفات نکات ایمنی توصیه شده توسط تولید کنندگان رعایت شود.

• در صورت مواجهه نوراکی یا تنفسی با سموم دفع آفات با توجه به اینکه ممکن است عوارض سمی آنها به صورت تائیری پرور کند تماماً حتی اگر علامتی وجود ندارد با ۱۱۵ تماس بگیرید.

• در بعضی موارد تهور غیر صحت داروها توسط والدین باعث پرور مسمومیت در اطفال می شود بدون مشورت با مراکز اطلاع رسانی، پزشک یا داروساز دارویی که برای بزرگسالان استفاده می شود به کودک داده نشود.

• تلخ المندوب از مصرف نودسراکه داروها اجتناب شود و در مواردی که اختلالات شایع و بزگی را می نواهد با داروهای معمول کنترل کند قبل از استفاده از دارو از ایمنی استفاده

از آن در اطفال و معدار مصرف، از طریق تلفن ۱۴۹۰ یا پزشک و داروساز اطعیان کسب کند.

• با توجه به این که معمولاً داروهای اطفال نوسمزه و جذاب تولید میشوند تماماً پس از استفاده از دارو باقی مانده از دسترس کودک خارج شود.

• با وجود رعایت نکات گفته شده مسمومیت با داروها به صورت اتفاقی در مواردی که کودک خود را به فرد دیگری می سپارد و یا هنگام استفاده از داروها و مواد شیمیایی مشغول کار دیگری می شود مثل پاسخ دادن به تلفن ممکن است ماده سمی در دسترس کودک قرار گیرد.

تعریف سم:

سم، ماده یا ترکیبی است که اگر توسط فردی به صورت غیر صحیح یا فردی غیر از بیمار یا در مقادیر اشتباهی استفاده شود میتواند باعث آسیب شود. سمومی که به طور عادی در محیط وجود دارند شامل: مواد شوینده، مواد شیمیایی موجود در محیط یا در محیط کار، داروها، گیاهان سمی، مارها، تشریات است. سموم می توانند از راه چشم، گوش، از طریق پوست، تنفس و یا خوردن به بدن وارد شوند.

سموم شایع در اطفال:

مصنوعات آرایشی و بهداشتی از قبیل لاک ناخن، عطرها، دکورانت ها، صابون ها، مواد شوینده، داروهای مسکن مانند استامینوفن و ایپروبروفن، ترکیبات در دسترس کودک مانند قسمت هایی از پاک کننده، عروسک، قالب الیوپنه های موجود در مصنوعات مختلفه، پست و مصنوعات موانع کودک مانند روغن و پودر بچه، کلامین و ...

سموم شایع در بزرگسالان:

داروهای مسکن (شامل داروی OTC و نسخه ای)، مواد مخدر، داروهای آرامبخش و خواب آور و داروهای اعصاب و روان و داروهای قلبی عروقی و الکلی

سموم خطرناک در دسترس:

صد بخ، شیشه شوی، بعضی داروها، شوینده های نورنده مانند: کار پاک کن، جرم کبر، لوله باز کن، و جوهر نمک، مواد شوینده مایع نفت سفید، بنزین، کارونیل، انواع تشره کش ها و مونوکسید کربن.

نکته مهم: شایع ترین عامل بروز مرگ ناشی از مسمومیتهای غیر عمدی در ایران مسمومیت با کار مونوکسید کربن است.

در اولین برخورد با فرد مسموم چه باید کرد؟

• در صورتی که فرد مسموم دچار اختلال تنفسی، کاهش سطح هوشیاری و یا کلاپس قلبی شده باید با ۱۱۵ تماس گرفته شود.

• در صورت بلع مواد نوراننده مانند اسید ها و قلیاها مرکز بیمار را وادار به استفراغ نکند این کار می تواند سبب و تبیم شدن وضع بیمار شود.

• در صورتی که فردی کار سمی استنشاق کرده ابتدا باید به جایی که هوای تازه سالم دارد منتقل شود و سپس با ۱۱۵ تماس گرفته شود.

• در صورتی که ماده سمی روی پوست ریخته است ابتدا تمام لباس های آلوده شده را از تن خارج کرده و سپس ۱۵-۲۰ دقیقه زیر آب روان قرار داده و با ۱۱۶۹۰ تماس گرفته شود. به هیچ عنوان از مواد شیمیایی که از نظر شیمیایی نشتی کننده ماده سمی هستند برای نشتی کردن سم ریخته شده بر روی پوست استفاده نشود.

• در صورتی که ماده سمی وارد چشم شده باشد باید بلافاصله چشم را زیر آب روان به مدت ۱۵-۲۰ دقیقه قرار داده و سپس به اورژانس مراجعه کنید.

راه های پیشگیری از مسمومیت در اطفال:

یکی از شایع ترین علل بروز صدمات خطرناک در اطفال مسمومیت است و اکثر موارد مسمومیت اطفال در خانه رخ می دهد و کودکان در سنین بین ۸ ماه تا ۶ ساله در بالاترین میزان خطر قرار دارند.

• مهمترین اقدام خارج کردن داروها و مواد شوینده از دسترس اطفال است، برای این کار مواد شوینده و داروها را در ظروف نودشانه و به صورت دربسته و در کمدهایی که قابلیت قفل شدن دارند و از دسترس اطفال دور هستند قرار داده شود.

• از قرار دادن مواد شیمیایی در ظروف مواد نورانی اجتناب کرد.
• از خوردن داروها جلوی چشم اطفال پرهیز کنید و داروی کودکان را در کف دست که قابلیت دسترسی برای اطفال دارد نگهداری نکنید.